

Ünnepi megemlékezés

A szovjet hadsereg és hadiflotta megalakulásának 55. évfordulója alkalmából a Honvédelmi Minisztérium szerdán délután műsoros ünnepi megemlékezést rendezett. Az ünnepségen megjelent és az elnökségben foglalt helyet Biszku Béla, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Czinege Lajos vezéreztetés, honvédelmi miniszter is. Az elnökségben foglalt helyet V. J. Pavlov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete, A. A. Zsuk ezredes, a szovjet nagykövetség katonai és légügyi attaséja, B. P. Ivanov vezéreztetés, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnoka.

Az ünnepségen Csémi Károly altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese mondott beszédet.

Dr. Bakos Zsigmond látogatása a KSZV-nél

Takács László felvétele
A miniszterhelyettes a kenderfonógyárban szocialista brigádtagokkal beszélget

Tegnap Szegedre látogatott el Dr. Bakos Zsigmond könnyüipari miniszterhelyettes. Dél-

előtt Tóth Lászlónak, a KSZV vezérigazgatójának és Marosi Jánosnak, vezérigazgató-helyettesnek a kíséretében meglátogatta az újszedei szövögyár különböző üzemait, az épülő, új szövőcsarnokot. Ezután ellátogatott a Szegedi Kenderfonógyárba és a Szegedi Jutaárugyárba is. Mindkét helyen beszélgetett a gyáregységek vezetőivel, szocialista brigádokkal.

Délután a KSZV központjában a vállalat politikai és gazdasági vezetői részére tartott tájékoztatót, amelyen ismertette az iparág előtt álló feladatokat, elemezte a nagyvállalat kialakításának elengedhetetlen szükségességét. A találkozáson részt vett dr. Varga Dezső, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára, Juhász József, az SZMT vezető titkára is.

A nők a munkában és a közéletben

Fontos és rendkívül időszerű témát vitatott meg legutóbbi ülésén a Szeged városi párt-végrehajtóbizottság. A nők politikai, gazdasági és szociális helyzetének alakulásáról szóló, igen tartalmas jelentés alapján azt vizsgálta, hogy az 1971. július 28-i ülésén elfogadott intézkedési tervet miként hajtották végre a szegedi pártszervezetek.

1.

A tapasztalatok bizony elég vegyes képet mutatnak. Az kétségtelen, hogy minden vállalatnál, intézményben vannak szemmel látható eredmények, különösen a szociális juttatásoknál gondolnunk magától értetődően a női dolgozókra, egyébként még mindig nehezen lépnek előre a határozat végrehajtásában. Taggyűléseken, pártvezetőségi üléseken gyakran szerepel a nőkérdés, a gazdasági vezetők, illetve a tömegszervezetek ilyen tartalmú beszámoltására azonban alig került sor. Pedig nagyon jó lett volna, mert továbbra is bajok vannak a női munka megbecsülésével. A 80 százalékban nőket foglalkoztató Szegedi Ruhagyárban tavaly 58, különféle kitüntetés közül csak 29-et kaptak lányok és asszonyok. Jobb a helyzet a Volánnál, ahol a múlt év április 4-én például 18 nő tüntettek ki. Jelentős probléma, hogy a szülés és gyermekgondozás miatti hosszabb-rövidebb kiesés szintén hátrányos helyzetbe hozza az anyákat. Hiába vannak jól átgondolt intézkedési tervek, ha némelyik csoportvezető, vagy osztályvezető vonakodik a gyerekes

anyának visszaadni a régi munkáját, mondván, hogy kiesett a gyakorlatból, s nem tud megfelelni a követelményeknek. Az ilyen, és hasonló esetek jogosan váltják ki a panaszokat, annál is inkább, mert rendelet mondja ki, hogy a kisgyermekes anyákat eredeti munkakörükbe kell visszaállítani. Örvendetes, hogy az „egyenlő munkáért, egyenlő bért” elv betartásában tovább léptek a munkásközösségek. Tavaly és idén januárban általában azonos színvonalra emelkedett az azonos beosztású, gyakorlatú és szakképzettségű nők bére a férfiakéval. Megszűnt számos indokolatlan bérkülönbség, jóllehet, még mindig akadnak problémák. Van olyan munkahely Szegeden, ahol az összes föltételek azonosak a férfiakéval, mégis a férfiak kérnek és kapnak több bért például olyan címen, hogy ők emelgetik a nehéz árukat, anyagokat. Lényeges hátrány, hogy a szakképzett nők aránya alacsony, márpedig a szakképzettség igen fontos feltétele az egyenlő bérezésnek. Igaz, több vállalatnál szerveznek szakmunkás-tanfolyamot, a konzervgyárban, ráadásul mindenféle tankönyvet, felszerelést megvásárolnak a tanuló nőknek, munkaidő-csökkenéssel azonban sem itt, sem másutt nem tudják őket segíteni. A ruhagyárban indított tanfolyam 27 hallgatója között ennek ellenére 25 nő van. Érdekes a helyzet a KSZV-ben: a középiskolába járó 106 ember közül 68 a nő, a felsőoktatásban résztvevők 27 létszámában azonban csak 7 asszonyt és lányt találunk. Még rosszabb a helyzet, ha ugyanitt a vezetőképzést nézzük: mindössze 16 nő található a 70 hallgató között.

2.

Hányszor mondogatják felölös beosztású férfiak, hogy a nőket jobban be kell vonni a vezetésbe. Mégis, ezen a téren alig történik valami, mert a vezetésre való fölkészítésre kevés helyen fordítanak gondot, tehát a szándékok többnyire csak szólamokban jutnak kifejezésre. Figyelmeztető jelenség, hogy a Szegedi Orvostudományi Egyetemen adjunktusnál tovább nők újszólván nem juthatnak. Valamiféle ódsi szemlélet miatt van ez így, amely szerint „nő inkább oktatómunkára alkalmas, mintsem tudományos klinikai munkára”. Ebből annyi az igazság, hogy ha a szülő nő kénytelen a tudományos kutatást abbahagyni, utána a kiesést valóban nehezen pótolhatja. Ennek ellenére tarthatatlan a fentebb idézett szemlélet, márcsak azért is, mert a nőket hovatovább olyan kisebbségi érzést táplál, amely agóthatja őket jogaik határozott kiharcolásában. Semmivel sem magyarázható, hogy az orvosegyetemről külföldi kongresszusokon részt vett 84 személy között mindössze 13 volt a nő, vagy a tanulmányi útra kiküldötteknek alig egyötöde stb. Annak csak örülni lehet, hogy a Volánnál három nő osztályvezető dolgozik, de sajnos, jóval több a negatív

3.

A párt Központi Bizottságának határozata nagyon sokat segít a problémák föl-tárázásában, a nők helyzetének javításában. Kétségtelen azonban, hogy a lehetőségeket jobban ki kellene használni. Gyakran előfordul manapság is, hogy nem a férfiakat hívják össze az úgynevezett nőpolitikai kérdések megvitatására, hanem a nőket agítják lépten-nyomon, vagyis azokat, akik egyébként is értik, miről van szó, s rajtuk igazán nem múlik a határozat végrehajtása.

Csak általában esik szó legtöbb fórumon a férfiakra háruló felelősségről, de hogy kinek-kinek mit kell pontosan csinálnia saját munkahelyén, ezt kevesen tudják, vagy nem akarják tudni. Ezzel függ össze, hogy időnként az igazgatókat is be kellene számoltatni arról, hogy ők mit tettek a határozat végrehajtásáért. Nagy szükség lenne rá, hogy a pártszervezetek részletes munkatervet készítsenek, és időnként vizsgálják meg, mit valósítottak meg belőle. Nyilvánvaló, látványos eredmények nem várhatók márról-holnapra, de az bizonyos, hogy a gondos, felelősségteljes munka ezután is megtermi gyümölcsét.

Tulajdonosok — bérlők

Felferestett a napokban egy férfi. Különböző gépeit, iratokat, hivatalos okmányok fotóit, orvosi igazolásokat tett elém — bizonyítékként. Elbeszélése és a papírok alapján kirajzolódott előttem a történet.

Látogatóm nyolc éve költözött be családjával egy magánháza mint bérlő. Az akkori tulajdonos azóta eladta az ingatlan, és a jelenlegi szeretné, ha üresen maradna ez a lakás, noha ő három szobában lakik. Több alkalommal felmondott, de a bérlőnek a felkínált cserelakások egyike sem felelt meg. Később bírósági ügy lett a történetből. A bérlő felesége egyik este „meglátogatta” a ház tulajdonosát, és ott állítólag 800 forintnyi kárt tett a berendezésben. A tulajdonos ezúttal a szocialista együttélés szabályainak megsértésére hivatkozva mondott fel lakójának. „Kártérítést fizettek, de csak akkor költözöm, ha megfelelő lakást kapok cserébe” — mondta a bérlő.

A történetben eddig nincs semmi különös, a megoldás is egyszerűnek látszik, csak a bérlőnek egy jelenlegi lakásával azonos minőségűt kell találni — és szent a béke.

Csak hogy? A bérlő felesége hivatalan látogatónként — a tulajdonos állítása szerint — késsel támadt a feleségére. Itt megáll az újságíró tudománya, hisz nem is hivatott arra, hogy a vitás kérdésben döntsön. Bírák és orvosok feladata ez, mivel a bérlő felesége ideggyógyászati kezelést alott áll.

Mégis mi késztet arra, hogy megírjam a témát? Az a feszültség, amely a háztulajdonosok és a bérlők között kialakult. M. Z. — nevezzük így a bérlőt! — azt állítja például, hogy azért akarja őt bármilyen eszközzel a küszöbön kívülre tenni a tulajdonos, hogy a megüresedett lakást egy szövöztetnek adja bérbé — nem ilyen csekély összegért természetesen, amennyit ő fizet lakbérként. Tehát nyereszkeskedni akar.

A bérlők gyakran gyanúsítják a jogtalan hasznoszerzés szándékával a ház tulajdonosát. Nem mintha nem lenne példa törvénybeütköző mesterkedésekre is. Nem szabad szem elől téveszteni azt sem, hogy akadnak bérlők is, akik igyekeznek borsot törni a „háziúr” orra alá. A bérlő

réségi perek között van például arra is, hogy a „kiszolgáltatott” lakó két öröklakás tulajdonosává válik, egyiknek a lánya, a másiknak a különélés látszatát keltő feleség a lakója — ő maga pedig benn terpeszkedik a harmadik lakásban. A két szobában ötdömögével kuporgó házigazda mellett ő a Krózus.

Egyre többször lehet találkozni azzal a szemlélettel, hogy akinek háza van, „lakói” vannak, az már csak rosszban sántikálhat, ha a bérlőjéről van szó.

A félreértéseknek, ennek az általánosodó félfogásnak az okát a múltban kell keresni. A tulajdonos, a tulajdon fogalma is átalakult a történelmi változásokkal, s a régi jelentéshez kapcsolódó ítéletek — akarva-akaratlanul — felszínre kerülnek ma is. Pedig nem mások kizsákmányolásával szerezte a házra valót napjaink legtöbb tulajdonosa. A falak egy élet munkájának pénztálgáiból emelkednek legtöbbször, s nem mások meg nem fizetett energiájából. Nem feudális és nem tőkés tulajdon, hanem szocialista személyi tulajdon létezik a mi társadalmunkban.

A bérlő és a tulajdonos békés egymás mellett élését természetesen emberek is változtatja, mégis vannak elemi szabályok, amelyeket mindkét félnek be kell tartania. A bérlőtől joggal el lehet várni, hogy rendszeresen fizesse a lakbért, rendeltetészerűen használja a lakást, viselkedése ne sértse a szocialista együttélés szabályait stb. Ha ezeknek az alapvető követelményeknek nem tesz eleget, indokolt a felmondás. Ilyen esetben azonban a tulajdonos kötelessége, hogy megfelelő cserelakást szerezzen lakójának. S ha ennek ellenére nem költözik ki a lakásból, a vitát a bíróság dönti el.

Ezt teszi majd M. Z. ügyében is, bár nem tipikus bérlő-tulajdonos viszályban kell igazságot tennie.

Az itt-ott fellelhető tévhit eloszlatására nem árt megjegyezni azoknak, akik hasonló cipőben járnak, hogy a szocialista társadalomtól sem idegen a személyi tulajdon fogalma, s mint a becsületes munkával szerzett pénz megtestesítője — védi is a társadalom.

Chikán Ágnes

Hideg kemence

Elkeseredetten panaszkodik Móró Lajos, a Szegedi Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet műhelyvezetője: „A jövő pékjei nálunk el-sajátíthatják a téstadagaszta, a pogácsaszagatast, pozsonyikifli-készítést — csak a kenyérsütést nem...”

Akár mennyire furcsa, de mégis ez a helyzet Szeged egyetlen állami pékiskolájában, ahová 68 szakmunkástanuló jár. A Petőfi sugárúti műhelyben magam is meggyőződtem arról, hogy a nagy kenyérsütő kemence elárvult, üresen állt. Kántor János szakoktató szomorúan jegyezte meg: ilyen hideg ez tavaly szeptember óta. Az ok: a városi gázhálózatot átállították földgázra, s a kemencére biztonsági berendezéseket kellett felszerelni. A munkát a Prometheus Tűzeléstechnikai Vállalatra bízták, erre 1972. szeptember 19-re kötöttek megállapodást, de a szerelést a mai napig sem csinálta meg.

A tényeket Móró Lajos jól tudom. „Magam jártam Budapesten, ahol Endreffy Lászlóval, a Prometheus gazdasági igazgatóhelyettesével beszéltem. Ő ígérte, hogy a műszereket gyorsan felszerelik. Ezután megjelent két szerelő — de ahogy jöttek, úgy el is mentek. Telefonáltunk, sürgőtűk, két napig dolgoztak, s már kezdtünk örülni, hisz egyszerű begyújtották a kemencét! De korai volt az

öröm, nem adták át a berendezést. Hát itt tartunk. Hiába a jelentős állami támogatás, az igyekezet, hogy ezt a csöppet sem népszerű szakmát megszerettessük — pékeket képezzünk a vállalatoknak — sajnos, zátonyra fut törekvésünk. Az itt tanuló gyerekek nap mint nap kedvetlenebbek lesznek, mert tudják, odakint normára dolgoznak majd, és ha nem ismerik az alapvető műveleteket, keveset keresnek. Nem is beszélve a másik bajról: a műhely öfenntartó, a képzést abból a pénzből kell fedeznünk, amelyet mi magunk, a termeléssel terem-tünk elő. A munkaruhákat, az alapanyagot, mindent... Eddig húsz hét elvesztett számunkra, nem süttöttünk kenyeret, több mint 160 ezer forint kár érte a pékséget!”

A munka értéke nem valami nagy, s lehet, hogy nem hoz busás hasznot a Prometheus Vállalatnak. Talán ezért nem fontos számára. Olyannyira nem, hogy a legutóbbi sürgőtű levelekre választ sem küldött. De annál fontosabb a 68 tanulóknak, akik szeretnék elsajátítani a kenyérsütést. És ehhez már nemcsak a saját érdekük fűződik, hanem azoké is, akik holnap, jövőre meg azután Szegeden is jó kenyeret szeretnének vásárolni a boltban.

De ehhez végre a Prometheus Vállalatnak be kellene fejeznie a munkát! M. I.